

Максимець О. В.*канд. екон. наук, доцент,
завідувачка кафедри менеджменту
ORCID: 0000-0001-8395-6195;***Прозапас Б. О.***студентка кафедри менеджменту
Національний лісотехнічний університет України
м. Львів, Україна
ORCID: 0009-0005-9107-026X*

ESG-ЗВІТНІСТЬ ЯК РУШІЙНА СИЛА УПРАВЛІНСЬКИХ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИХ РІШЕНЬ: ЗМІНИ В КРАЇНАХ ЄС ТА НАСЛІДКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Концепція сталого розвитку трансформується із 70-х років минулого століття від декларативного принципу у практичний інструмент регулювання бізнесу та фінансових ринків. Одним із ключових механізмів цієї трансформації є ESG-звітність (Environmental, Social, Governance), яка відображає екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності компаній [1, 2, 3]. Зростання ролі ESG обумовлене, на нашу думку, як зміною пріоритетів інвесторів, так і посиленням регуляторного тиску, особливо в країнах Європейського Союзу, що підтверджується дослідженнями [4, 5, 6].

На теоретичному рівні ESG-звітність розглядається як інструмент зменшення інформаційної асиметрії між компаніями та зацікавленими сторонами. Вона забезпечує ширше уявлення про діяльність підприємства, виходячи за межі традиційних фінансових показників. У цьому контексті важливими є положення теорії стейкхолдерів, відповідно до яких компанія повинна враховувати інтереси широкого кола учасників економічних відносин, а також інституційної теорії, що пояснює поширення ESG-практик через нормативний і регуляторний тиск. Таким чином, ESG-звітність стає не лише інструментом комунікації, а й механізмом легітимації бізнесу у суспільстві.

Особливої ваги ESG-наратив набуває у сфері корпоративного управління [5]. Впровадження ESG-принципів сприяє підвищенню прозорості діяльності компаній, покращенню якості внутрішнього контролю та інтеграції нефінансових показників у систему стратегічного планування. У країнах Європейського Союзу ці процеси значною мірою визначаються регуляторними змінами. Прийняття директиви про корпоративну звітність у сфері сталого розвитку (CSRD) стало важливим кроком у стандартизації нефінансової звітності. Відтепер компанії зобов'язані розкривати інформацію про вплив ESG-факторів на свою бізнес-модель, стратегію та результати діяльності. Це свідчить про інституціоналізацію ESG як невід'ємної складової корпоративного управління.

Не менш важливим є вплив ESG-звітності на інвестиційні рішення. Інвестори дедалі частіше використовують ESG-критерії як індикатор ризику та довгострокової стійкості компаній. Інтеграція ESG-факторів у фінансовий аналіз дозволяє оцінити не лише поточну ефективність, але й здатність компанії адаптуватися до майбутніх викликів, зокрема змін клімату, соціальних трансформацій та регуляторних обмежень. Емпіричні дослідження свідчать, що ESG-орієнтовані інвестиційні стратегії можуть забезпечувати стабільні результати, особливо в умовах економічної нестабільності. Водночас існують і критичні зауваження, пов'язані з проблемою greenwashing та недостатньою стандартизацією ESG-даних, що ускладнює їх порівняльність.

Європейський Союз сьогодні виступає світовим лідером у сфері регулювання ESG-звітності. Окрім CSRD, важливу роль відіграють такі інструменти, як Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) та Європейські стандарти звітності сталого розвитку (ESRS). Вони формують цілісну систему, спрямовану на підвищення прозорості фінансових ринків і запобігання маніпуляціям у сфері сталого інвестування [5, 8]. Водночас останні тенденції свідчать про певне пом'якшення регуляторного навантаження, що пов'язано з необхідністю балансування між вимогами сталого розвитку та конкурентоспроможністю бізнесу.

Для України впровадження ESG-звітності має стратегічне значення в контексті євроінтеграції. Гармонізація законодавства з нормами ЄС передбачає поступове впровадження стандартів нефінансової звітності та адаптацію бізнесу до нових вимог. Це відкриває можливості для залучення іноземних інвестицій, підвищення прозорості корпоративного сектору та інтеграції у європейські ринки капіталу. Водночас процес впровадження ESG супроводжується низкою викликів, серед яких особливо актуальними є обмеженість фінансових ресурсів, недостатній рівень експертизи та ризик формального підходу до звітності.

ESG-звітність поступово перетворюється на важливий інструмент формування управлінських та інвестиційних рішень. Досвід країн Європейського Союзу демонструє, що ефективне впровадження ESG можливе лише за умов поєднання регуляторного тиску, ринкових стимулів та інституційної зрілості. Для України це означає необхідність не лише формального запровадження стандартів, але й глибокої трансформації корпоративної культури та системи управління. У довгостроковій перспективі ESG може стати ключовим фактором забезпечення конкурентоспроможності української економіки та її інтеграції у глобальний економічний простір.

Отже, адаптація ESG-методології до українських умов є необхідною передумовою ефективного відновлення економіки та забезпечення її довгострокової стійкості. Поєднання міжнародних стандартів із національними пріоритетами дозволяє врахувати специфіку соціальних викликів, потребу у прозорому врядуванні та екологічно орієнтованій реконструкції. Водночас ESG перестає бути лише інструментом звітності й трансформується у стратегічний механізм відновлення довіри, залучення інвестицій і зміцнення інституційної спроможності.

Попри наявні проблеми фрагментації стандартів, воєнний стан та обмеження, впровадження ESG в Україні відкриває значні можливості для інтеграції у не лише на ринки ЄС, а й світові ринки, розвитку сталого фінансування та формування конкурентоспроможної економіки. У цьому контексті бачимо наукову та академічну спільноту як рушійв налагодження співпраці не лише із бізнесом в Україні, але й у ЄС.

Список використаних джерел

1. Едуард Л. ESG і сталий розвиток для українського бізнесу: чому це потрібно впроваджувати вже зараз. 2025. URL: <https://4b.ua/blog/esg-and-sustainable-development-for-ukrainian-businesses/>
2. Макаренко І. О. Інкorporація ESG-критеріїв у діяльність компаній у контексті їх інвестиційного скринінгу. *Економіка управління та адміністрування*. 2023. № 2 (104). С. 86–93. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2023-2\(104\)-86-93](https://doi.org/10.26642/ema-2023-2(104)-86-93)
3. YouControl. Що таке ESG та чому це важливо для українського бізнесу. 2025. URL: <https://youcontrol.com.ua/topics/shcho-take-esg-ta-chomu-tse-vazhlyvo-dlia-ukrayinskoho-biznesu/>
4. Pekár J., Brezina I., Reiff M. Green investments: Portfolio selection based on risk measure and ESG indicators. Impact of environmental indicators on portfolio selection. *Green Finance*. 2025. Vol. 7, No. 2. P. 223–246. DOI: <https://doi.org/10.3934/gf.2025009>
5. Ibrahim A. K., Amini-Philips A., Wasiu Eyinade. Toward a standardized framework for ESG reporting and sustainability performance measurement. *Gyanshauryam: International Scientific Refereed Research Journal*. 2023. Vol. 6. P. 612–638. URL: <https://gisrrj.com/paper/GISRRJ236530.pdf>
6. Gernego I., Petrenko L., Valentyna L., Dyba M. Challenges and opportunities of ESG investing. *Business and Management*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.3846/bm.2024.1223>
7. Dovgal O., Goncharenko N. Green recovery and sustainable development in OECD states and Ukraine: comparative assessment, policy adaptation, and environmental reconstruction in a post-crisis context. *Bank and Policy*. 2025. Vol. 6, No. 1. P. 7–25. DOI: <https://doi.org/10.56334/bpj/6.1.1>
8. Орехова Т., Рябчин О. Система зелених вимог, критеріїв та індикаторів ESG-стратегій розвитку бізнесу. *Modeling the development of the economic systems*. 2025. № 2. С. 175–183. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2025-16-22>